

prima instanță, Judecătoria Strășeni
judecător: V. Lazari
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău
judecători: L. Popova, M. Moraru, A. Panov
instanța de recurs, Curtea Supremă de Justiție
judecători: Sv. Filincova, Iu. Bejenaru, G. Stratulat

dosar nr. 3rh-73/2017

Î N C H E I E R E

13 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței,
judecători

Galina Stratulat
Dumitru Mardari, Iurie Bejenaru

examinând cererea de revizuire depusă de Efimia Toderenco,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Efimia
Toderenco împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Strășeni, privind
obligarea recalculării pensiei pentru vechime în muncă,

c o n s t a ț ă :

La 21 iunie 2013, Efimia Toderenco a depus cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Strășeni, solicitând obligarea recalculării pensiei Efimiei Toderenco pentru vechime în muncă în funcția de procuror, raportată la salariul procurorului în exercițiu la 01 aprilie 2013.

În motivarea cererii a indicat că, a adresat Casei Teritoriale de Asistență Socială o cerere de recalculare a pensiei pentru vechime în muncă, reieșind din considerentul că procurorii pensionați beneficiază de recalcularea pensiei pentru vechime în muncă și a indemnizației viagere în cazul majorării generale a salariului procurorilor, recalcularea efectuându-se ținând cont de funcția deținută la data ieșirii la pensie.

La 22 mai 2013 a recepționat refuzul Casei Teritoriale de Asistență Socială la cererea de recalculare a pensiei și nefiind de acord cu răspunsul în cauză, a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Casei Teritoriale de Asistență Socială.

Prin hotărârea Judecătoriei Strășeni din 27 decembrie 2013 a fost respinsă cererea înaintată de Efimia Toderenco împotriva Casei Teritoriale de Asistență Socială cu privire la recalcularea pensiei pentru vechime în muncă, ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2014 a fost respins apelul declarat de Efimia Toderenco și menținută hotărârea Judecătoriei Strășeni din 27 decembrie 2014.

La 06 iunie 2014 Efimia Toderenco a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2014, solicitând casarea deciziei recurate și hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă cererea de chemare în judecată înaintată de Efimia Toderenco și obligată Casa Teritorială de Asistență Socială să recalculeze pensia pentru vechime în muncă, începând cu 01 aprilie 2013.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 10 decembrie 2014 s-a declarat inadmisibil recursul declarat de Efimia Toderenco.

La 27 iulie 2017, Efimia Toderenco a depus cerere de revizuire, solicitând casarea hotărârii Judecătoriei Strășeni din 27 decembrie 2013, deciziei Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2014 și încheierii Curții Supreme de Justiție din 10 decembrie 2014.

În motivarea cererii de revizuire a invocat ca temei de revizuire art. 449, lit. b) Cod de procedură civilă, indicând că, motivul înaintării prezentei cereri de revizuire este generat de faptul că, a aflat despre existența hotărârilor pe cauză similară, și anume cauza Vasile Solomon împotriva CNAS, și cauza Eugenia Catană împotriva CNAS.

Susține revizuenta că, în cauzele date, acțiunile reclamanților a fost admise cu dispunerea recalculării pensiei pentru vechime în muncă, ținând cont de majorarea salariilor procurorilor

În conformitate cu art. 452 alin. (1) - (1¹) Cod de procedură civilă, instanța examinează cererea de revizuire în ședință publică în conformitate cu normele de examinare a cererii de chemare în judecată. Dacă examinarea cererii de revizuire este de competența Curții Supreme de Justiție sau a instanței de apel, ședințele se desfășoară fără înștiințarea participanților la proces. Dacă instanța care examinează cererea de revizuire consideră necesară prezența participanților la proces, aceasta dispune înștiințarea lor.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de revizuire depusă de Efimia Toderenco neîntemeiată și care urmează a fi respinsă ca inadmisibilă, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 448 alin. (2) Cod de procedură civilă, cererea de revizuire împotriva unei hotărâri care, fiind supusă căilor de atac, a fost menținută, modificată sau casată, emițându-se o nouă hotărâre, se soluționează de instanța care a menținut, a modificat hotărârea sau a emis o nouă hotărâre.

Conform prevederilor art. 453 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite o încheiere de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Temeiurile pentru revizuirea hotărârilor judecătorești irevocabile de către legislator sunt specificate exhaustiv în art. 449 Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 451, alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

În conformitate cu art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Din prevederile enunțate este important de înțeles că circumstanțele sau faptele trebuiau să existe obiectiv până la data pronunțării hotărârii, să aibă importanță esențială pentru justa soluționare a cauzei civile, adică să aibă putere decisivă asupra concluziei (hotărârii) instanței de judecată, să fie descoperite după ce hotărârea judecătorească devine irevocabilă.

Cu alte cuvinte, art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, vorbește despre circumstanțe (fapte) necunoscute anterior petiționarului, dar întrucât examinarea fondului cauzei prezumă că instanța a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, este evident că o condiție esențială pentru admiterea revizuirii este că și instanței nu i-au fost și nu au putut fi cunoscute aceste circumstanțe (fapte).

Pentru acest motiv de revizuire esențial este ca revizuentul să probeze că nu a știut anterior pronunțării hotărârii a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe sau fapte și că nu a avut posibilitatea de a le cunoaște, în caz contrar ele nu pot servi ca temei de revizuire.

Mai mult, revizuentul trebuie să demonstreze că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii. Sub acest aspect, ca o condiție esențială de redeschidere a procesului pe acest temei este ca circumstanțele (faptele) să fi existat obiectiv până la data pronunțării hotărârii, ele urmând a fi diferențiate de faptele noi apărute după pronunțarea hotărârii.

Faptele noi apărute după adoptarea hotărârii pot servi temei de adresare cu o nouă acțiune în judecată, dar nu ca temei de revizuire.

Circumstanțele sau faptele prezentate ca temei de revizuire trebuie să influențeze esențial soluția dată inițial de instanță, în sensul că nu orice circumstanțe sau fapte necunoscute anterior pot servi temei de revizuire, ci doar atunci când sunt determinante pentru judecarea justă a cauzei, or aceste noi circumstanțe conduc după sine la apariția, modificarea sau încetarea raporturilor juridice dintre părțile în litigiu și deci sunt determinante pentru judecarea justă a cauzei.

Or, lipsa acestui suport probatoriu, ca element obligator al temeiului prevăzut la art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, decade sau lipsește revizuentul de posibilitatea invocării unui atare temei.

Așadar, având în vedere această normă juridică de trimitere, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că revizuenta nu a probat nici într-un fel prezența acestui temei de revizuire, altfel spus, Efimia Toderenco nu a făcut dovada faptului că în procesul examinării anterioare a cauzei nu a cunoscut de cele invocate drept temei al cererii de revizuire, sau că a întreprins careva măsuri pentru a le cunoaște în procesul examinării cauzei.

Prin urmare, Colegiul constată că revizuenta nu a prezentat înscrisuri noi care să corespundă caracteristicilor cerute de norma de drept indicată, în timp ce acelea prezentate nu au putere decisivă asupra concluziei (hotărârii) instanței de judecată ori de natură să răstoarne o situație juridică deja stabilită, în cazul în care înscrisurile indicate de revizuent sunt emise ulterior examinării cauzei.

Situația de fapt impune de a remarca că revizuirea este o cale de atac de retractare și nu de reformare prin intermediul căreia se poate obține anularea unei hotărâri judecătorești irevocabile și reînnoirea judecării în cazurile expres determinate de lege, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice.

De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, care sunt prevăzute în mod limitativ în art. 449 Cod de procedură civilă.

În consecință, sub aspectul analizat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că argumentele invocate de Efimia Toderenco se referă la dezacordul cu soluția pronunțată de către Curtea Supremă de Justiție prin încheierea a cărei revizuire se pretinde, și nu atestă prin prisma art. 449 Cod de procedură civilă, careva temeiuri legale de revizuire.

Astfel, la caz se va remarca că admiterea cererii de revizuire, în asemenea împrejurări, ar contravine principiului securității raporturilor juridice și ar constitui o violare a art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Colegiul reiterează că, posibilitatea reinițierii procesului de judecată urmează să fie examinată în lumina Preambulului Convenției, care declară preeminența dreptului o parte a moștenirii comune a Statelor Contractante.

Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, printre altele, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (*Brumărescu v. Romania, Roșca v. Moldova*).

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului res judicata (*ibid.*, § 62), adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei.

Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de

reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (Roșca v. Moldova, citată mai sus, § 25, Popov nr. 2 vs. Moldova).

Din considerentele menționate și având în vedere că cererea de revizuire nu indică careva temeuri prevăzute de art. 449 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Reieșind din cele expuse, în conformitate cu art. 269-270, art. 453 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Efimia Toderenco, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Efimia Toderenco împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Strășeni, privind obligarea recalculării pensiei pentru vechime în muncă

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

Galina Stratulat

judecători

Dumitru Mardari

Iurie Bejenaru